

**ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
ЛЕБЕДИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

РІШЕННЯ

13.08.2024

м. Лебедин

№ 227

**Про схвалення проекту
Програми для кривдників на
території Лебединської міської
територіальної громади на
2024-2027 роки**

Керуючись пунктом 1 частини другої статті 52, частиною шостою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до розпорядження міського голови від 29.07.2024 № 111-ОД «Про розроблення проекту Програми для кривдників на території Лебединської міської територіальної громади на 2024-2027 роки», з метою ефективного здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству на території Лебединської міської територіальної громади, виконавчий комітет Лебединської міської ради **в и р і ш и в**:

1. Схвалити проект Програми для кривдників на території Лебединської міської територіальної громади на 2024-2027 роки (далі – Програма), що додається.

2. Управлінню праці та соціального захисту населення виконкому Лебединської міської ради подати проект Програми на розгляд сесії Лебединської міської ради для затвердження.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на керуючого справами виконавчого комітету Лебединської міської ради Подолька С.В.

**Виконуючий обов'язки
міського голови**

Світлана ГОРОШКО

**Перший заступник
міського голови**

Ольга ЗІКЄВА

Додаток

до рішення виконавчого
комітету Лебединської міської
ради

13 серпня 2024 року № 227

Програма
для кривдників на території Лебединської міської територіальної громади
на 2024-2027 роки

Паспорт Програми

1.	Ініціатори розроблення Програми	Виконавчий комітет Лебединської міської ради
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження міського голови від 29.07.2024 № 111-ОД «Про розроблення проекту Програми для кривдників на території Лебединської міської територіальної громади на 2024-2027 роки»
3.	Розробник Програми	Управління праці та соціального захисту населення виконкому Лебединської міської ради
4.	Співрозробники Програми	-
5.	Відповідальний виконавець Програми	Лебединський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)
6.	Учасники Програми	Лебединський міський центр соціальних служб, служба у справах дітей виконавчого комітету Лебединської міської ради, Управління освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Лебединської міської ради, відділення поліції № 3 (м. Лебедин) Сумського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області (за згодою), Сумський районний сектор № 3 філії державної установи «Цент пробачії» в Сумській області (за згодою), Комунальне некомерційне підприємство «Лебединська лікарня імені лікаря К.О.Зільберника» Лебединської міської ради
7.	Термін реалізації Програми	2024-2027 роки
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього.	-

I. Загальні положення

1. Програмою передбачено комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних

стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

2. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

3. Мета Програми – корекція агресивної поведінки кривдників, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей і ненасильницької поведінки.

4. Завданнями Програми є:

сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;

сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;

сприяння оволодінню кривдником знаннями про основні норми законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;

формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;

сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;

розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;

розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

5. Відповідальний виконавець та учасники Програми можуть залучати до виконання цієї Програми підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, фізичних осіб-підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства України.

6. Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (у тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та інші фахівці, які пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять Програму на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, у порядку, передбаченому чинним законодавством України.

7. Для проведення відповідного спеціалізованого навчання або для висвітлення окремих тем, проведення додаткових занять в якості викладачів/тренерів залучаються експерти, фахівці, які не проходили спеціалізованої підготовки, але мають відповідну освіту, зокрема представники

структурних підрозділів Лебединської міської ради та її виконавчого комітету, Лебединського міського центру соціальних служб, служби у справах дітей виконавчого комітету Лебединської міської ради, Управління освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Лебединської міської ради, відділення поліції № 3 (м. Лебедин) Сумського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області (за згодою), Сумського районного сектору № 3 філії державної установи «Центр пробації» в Сумській області (за згодою), Комунального некомерційного підприємства «Лебединська лікарня імені лікаря К.О.Зільберника» Лебединської міської ради, а також психологи, спеціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники міжнародних громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій (за згодою).

8. Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством України за рішенням суду.

Також кривдник може брати участь у Програмі за власною ініціативою.

Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдниками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від суду, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження Програми здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

9. У разі неприбуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин, відповідальний виконавець Програми повідомляє про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

II. Методологічні засади

1. Програму розроблено на засадах когнітивної психології. Такий підхід широко застосовується в роботі із цільовою групою, він дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, а й формувати в неї гуманістичні цінності.

2. Когнітивні методики спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особи, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особи, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини.

4. Програмою передбачається комплексний підхід до проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення.

5. Характеристика Програми:

цільова група – кривдники;

кількість діагностичних занять – 4 сесії;

кількість групових занять – 20 сесій;

кількість індивідуальних занять – 9 сесій.

6. Форми роботи та тривалість Програми:

діагностування – тривалість – 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год; до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри/лікарі-наркологи (за згодою); вторинна діагностика за результатами проходження Програми – 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год;

індивідуальна робота – тривалість – 19 сесій по 1 год (максимум 2 год на тиждень); до індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди – 2 сесії тривалістю по 1 год;

групові роботи – загальна тривалість – 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на тиждень) із перервою між сесіями – 10 хв; за відсутності можливості проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

змішаний варіант роботи – 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);

тривалість індивідуального заняття для кривдника – 1 година;

періодичність – не рідше ніж один раз на тиждень.

6. Фахівці, які реалізують Програму, повинні керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних».

Цей принцип полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини, що полягає у наданні допомоги кривднику;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від статі, віку, віросповідання, національної приналежності, соціального статусу тощо;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи з урахуванням віку, статі, індивідуальних особливостей кривдника та вчинених форм домашнього насильства або насильства за ознакою статі.

III. Проходження Програми

1. Проходження Програми розпочинається діагностуванням кривдника.

2. В основу Програми покладено загальні принципи психологічної корекції та соціальної реабілітації, що полягають у поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків:

1) діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження Програми;

2) мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах цієї Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

3) корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

3. Програма передбачає застосування інтерактивних форм і методів роботи з метою засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

4. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації тощо.

IV. Тематичний план Програми

1. Розподіл часу за модулями і темами здійснюється відповідно до додатка 1 до Програми.

2. Схема роботи із кривдником (додаток 2 до Програми) визначається за результатами діагностики з урахуванням індивідуальних потреб, у тому числі віку, стану здоров'я, статі кривдника.

3. Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

4. Після проходження особою діагностики та мотиваційного консультування з метою визначення рівня вмотивованості до участі у групі може застосовуватись індивідуальна корекційна робота або групові заняття. У деяких випадках ці дві форми роботи можуть впроваджуватись одночасно: особа може відвідувати групові заняття та за її бажанням індивідуально працювати з фахівцем. З метою підвищення готовності особи та її вмотивованості щодо участі у групі, групова робота може застосовуватись після проходження особою індивідуальних занять. Після кожного заняття необхідно передбачити домашнє завдання для закріплення отриманих знань і навичок, забезпечення постійного відстеження змін у поведінці.

5. Під час прийняття рішення щодо форми участі особи у Програмі враховуються її готовність до участі в роботі групи й ті завдання, які ставляться у роботі з нею.

6. Успіх реалізації Програми залежить від компетентності фахівців, які працюють з особою, рівня їхньої підготовки, врахування ними потреб особи, застосування в роботі інтерактивних методів і творчих підходів.

7. Очікувані результати проходження цієї Програми:

1) знання:

понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;

можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

проявів поведінки, які належать до домашнього насильства та насильства за ознакою статі, агресії, жорстокого поводження;

факторів впливу на розвиток агресивної поведінки;

причин виникнення конфліктів, методів аналізу конфліктних ситуацій, шляхів їх розв'язання та визначення власної ролі у їх вирішенні;

форм запобігання конфліктним ситуаціям;

впливу тендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на стосунки в родині;

2) навички:

визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами;

розпізнавати спускові механізми вияву агресії та усвідомлювати власні почуття й почуття інших людей у ситуації конфлікту;

контролювати прояви гніву та агресії щодо інших людей;

аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства;

розуміти свої власні кордони та кордони інших людей (фізичні та психологічні межі, які визначають діапазон і силу власних дій, а також сприйнятливність до дій навколишнього середовища);

будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння і взаємоповаги;

визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом.

**Перший заступник
міського голови**

Ольга ЗІКЄЄВА

**Начальник управління праці та
соціального захисту населення
виконкому Лебединської міської ради**

Валентина ГУБСЬКА

Додаток 1
до Програми

Розподіл часу за модулями і темами

№	Назва блоку, теми	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану кривдника	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи. Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження кривдника	2 год	
Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
Частина 3	Проективні методики, рекомендовані для роботи з кривдниками	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди/інтерв'ювання з кривдником	2 год	
	Перший етап мотиваційної бесіди/інтерв'ювання	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди/інтерв'ювання	1 год	
Блок 3	Зміст індивідуальної корекційної роботи з кривдником	19 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки. Психоедукація щодо психологічних засад корекційної роботи. Дослідження індивідуальних чинників (історія дитинства, індивідуальний досвід, сформовані деструктивні переконання тощо) патернів насильницької поведінки (одне заняття)	1 год	
Тема 2	Емоційна рівновага. Розвиток емоційного інтелекту. Усвідомлення власних емоцій і почуттів (два заняття)	2 год	
Тема 3	Усвідомлення почуттів. Когнітивна робота. Мотиви поведінки. Усвідомлення взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки. Робота з деструктивними переконаннями (два заняття)	2 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією. Ціннісна сфера особистості кривдника (одне заняття)	1 год	

№	Назва блоку, теми	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції. Поведінкова робота. Аналіз дисфункційної поведінки (два заняття)	2 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування. Моделювання адаптивної поведінки. Формування здатності задоволення потреб в асертивний спосіб (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів. Формування навичок аналізу автоматичних думок (одне заняття)	1 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення. Формування навичок самоконтролю емоційних проявів (два заняття)	2 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів. Формування навичок аналізу соціальної ситуації. Усвідомлення власних кордонів та кордонів інших людей (одне заняття)	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія. Моделювання взаємозв'язку думок, емоцій і поведінки (одне заняття)	1 год	
Тема 11	Розвиток навичок спілкування. Формування навичок конструктивного спілкування (одне заняття)	1 год	
Тема 12	Усвідомлення системи моральних цінностей. Формування навичок ефективної комунікації (одне заняття)	1 год	
Тема 13	Профілактика булінгу, домагань в колективі (два заняття)	2 год	
Блок 4	Зміст групової роботи з кривдниками		27 год
Тема 1	Вступ до Програми для кривдників. Знайомство. Формування правил роботи групи (одне заняття)		3 год
Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивної поведінки (одне заняття)		3 год
Тема 3	Механізми формування агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність понять «наси́льство», «наси́льство за		3 год

№	Назва блоку, теми	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
	ознакою статі» та «домашнє насильство». Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та агресії. Формування навичок самоконтролю агресивних патернів поведінки. Планування та реалізація поведінкових патернів адаптивних переконань (одне заняття)		3 год
Тема 6	Ефективна комунікація (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів. Консультаційні заходи щодо підвищення мотиваційного потенціалу (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у Програмі для кривдників. Опитування або тестування з метою оцінювання знань та навичок (одне заняття)		3 год
Блок 5	Вторинна діагностика за результатами проходження Програми. Складання плану запобігання рецидиву насильницької поведінки	2 год	
Підсумок		29 год	27 год

**СХЕМА РОБОТИ
з кривдником**

